ZPRAVODAJ 2/11
České společnosti ekonomické

Dokončeno 15. ledna 2012 Zdarma Editor Zpravodaje: Luboš Komárek
Všechna čísla Zpravodaje ČSE jsou ukládána na adrese: http://www.cse.cz/
Příspěvky, náměty a připomínky ke Zpravodaji zasílejte na adresu: lubos_komarek@yahoo.com

Obsah čísla

PŘEDSTAVENSTVO INFORMUJE 1
Valné shromáždění České společnosti ekonomické 1
Česká společnost ekonomická udělila tradiční ocenění mladým ekonomům 2
INFORMACE ZE SEMINÁŘŮ 3
„Jak (ne)přežít dluhy v ČR“ 3
„The impact of macroeconomic news and central bank communication on the exchange rate: Evidence from Central and Eastern Europe“, „Foreign currency loans and loan arrears of households in CEEC“ 4
2012: Mayové nebo Fénix? 4
„A game theory perspective into cartel formation and stability“ 5
„Budoucnost finančního sektoru po krizi“ 5
„Lze se současné ekonomické krizi bránit?“ 5
„Lessons from the European Debt Cisis“ 6
„Zajištění měnového rizika v současné firemní praxi v ČR“ 7
„Ekonomický pohled do zákulisí "tiché" pozemkové reformy v ČR“ 7
RŮZNÉ 8
Vybrané konference a semináře z www.inomics.com 8

PŘEDSTAVENSTVO INFORMUJE

Valné shromáždění České společnosti ekonomické

(M. Skořepa, Česká národní banka)

Valné shromáždění se konalo 3. listopadu 2011 od 17:00 hodin v malé aule Institutu ekonomických studií FSV UK v Opletalově ulici 26, Praha 1. V průběhu veřejné části nejprve viceprezident ČSE Petr Jakubík, garant soutěže Mladý ekonom roku 2011, vyhlásil výsledky této soutěže. Následně vystoupil vítěz soutěže za rok 2011 Peter Ondko a krátce prezentoval svou vítěznou práci. Následovala panelová diskuse na téma "Finanční a ekonomická krize: Odraz v ekonomickém výzkumu", v rámci které vystoupili Roman Horváth (IES FSV UK) a Michal Kejak (CERGE-EI). V neveřejné části pak prezident ČSE představil přítomným členům ČSE zprávu o činnosti Společnosti za období 2010-2011, zprávu revizní komise a návrh hlavních směrů činnosti a základních parametrů rozpočtu ČSE pro období dalších dvou let. Výsledek hlasování (předepsaného stanovami ČSE) u všech těchto čtyř položek byl jednoznačně kladný. Na závěr neveřejné části prezident oznámil výsledky voleb do představenstva a revizní komise na období 2012-2013, které probíhaly během veřejné části.

Do představenstva ČSE byly na období 2012-2013 zvoleni Martin Čihák, Jakub Fischer, Mojmír Helísek, Patricie Mederová, Tomáš Holub, Roman Horváth, Petr Jakubík, Milan Jílek, Karel Janda, Štěpán Jurajda, Viktor Kotlán, Lubor Lacina, Martin Macháček, Daniel Münich, Vladimír Pikora, Jakub Seidler, Stanislav Šaroch, Kateřina Šmídková a Eva Zamrazilová.

Z titulu svých funkcí jsou členy představenstva také Michal Skořepa (prezident ČSE v končícím období), Eva Kolcunová (předsedkyně pobočky ČSE

v Ostravě) a Zdeněk Tomeš (předseda pobočky v Brně).

Do revizní komise byli zvolení Zdeněk Hrubý, Leoš Vítek a Jan Vlachý.

Prezident a viceprezident ČSE pro období 2012-2013 budou zvoleni na nejbližším jednání nového představenstva.

Česká společnost ekonomická udělila tradiční ocenění mladým ekonomům

(P. Jakubík a M. Skořepa, Česká národní banka)

Česká společnost ekonomická (ČSE), odborná společnost sdružující české ekonomy, udělila tradiční ocenění mladým ekonomů (do 30 let věku). Soutěž Mladý ekonom roku, jejímž generálním partnerem je ČSOB, je ¬každoročně pořádána již od roku 1994. Jejím primárním cílem je podpora mladých talentů v oblasti ekonomie. Vítězové minulých ročníků této soutěže jsou nyní úspěšní ekonomové působící doma i v zahraničí. Například loňský vítěz soutěže, ekonom z CERGE-EI Filip Matějka, úzce spolupracuje s letošním laureátem Nobelovy ceny za ekonomii Christopherem Simsem.

V letošním roce cenu Mladý ekonom roku získal Peter Ondko, doktorand na CERGE-EI, za práci, ve které se zabýval vlivem produktivity firem při rozhodování o akvizicích. Studie si všímá výrazných odlišností dvou hlavních teoretických konceptů vyskytujících se v literatuře. První z nich předpokládá jednoduchou přenositelnost firemního „know-how“, a z tohoto důvodu nákup neproduktivních firem produktivními. Druhá teorie předpokládá, že k dosažení zisku je nutná spolupráce „specializovaných“ firem s navzájem se doplňujícími technologiemi. Na rozdíl od prvního přístupu tato teorie implikuje, že efektivní firmy kupují efektivní firmy a ty méně efektivní kupují jiné méně efektivní. Rozdílost předpokladů těchto teorií motivovala autora vítězné práce k oddělenému zkoumání horizontálních a vertikálních akvizic. Pro empirickou analýzu jsou využity informace o akvizicích mezi soukromými firmami podnikajícím v původních členských zemích Evropské unie. Výsledky pro horizontální akvizice jsou v souladu s první zmiňovanou teorií, tedy oproti porovnatelným firmám jsou firmy kupované v horizontálních akvizicích méně produktivní a po akvizici jejich produktivita výrazně roste. Pro vertikální akvizice je naopak charakteristické párování firem se srovnatelnou produktivitou, což je v souladu s druhou zmíněnou teorií. Vítězná práce tak ukázala, že k testování jednotlivých teorií je nutné oddělené zkoumání obou typů akvizic.

Na druhém místě se v soutěži umístil doktorský student CERGE-EI Vahagn Jerbashian. Ve své práci navrhl model, ve kterém je zdrojem růstu odvětví telekomunikací. Pomocí tohoto modelu analyzuje způsoby, kterými telekomunikační odvětví přispívá k ekonomickému růstu, a zaměřuje se na analýzu vlivu struktury tohoto trhu. Studie ukazuje, že při neexistenci bariér vstupu přispívají k růstu oba základní typy síťových externalit - tedy jak přímé (čím více uživatelů sítě, tím je užívání sítě pro uživatele hodnotnější), tak nepřímé (čím více uživatelů sítě, tím je užívání navazující sítě pro ně hodnotnější). V opačném případě jsou důležité pouze přímé síťové externality. V případě exogenních bariér vstupu model ukazuje, že ekonomický růst a blahobyt roste s počtem telekomunikačních firem a se stupněm konkurence. Naopak, pokud jsou bariéry vstupu endogenní, ekonomický růst nezávisí na stupni konkurence ani na počtu firem. Dále analýza předkládá optimální tržní strukturu pro telekomunikační odvětví z pohledu společenského blahobytu a navrhuje směry regulačních politik v této oblasti, které zvyšují efektivnost a společenský blahobyt. Navržený model může být využit také pro analýzu v jiných odvětvích, která jsou výrazně závislá na vědě a výzkumu.

Na třetím místě se umístili doktorští studenti Institutu ekonomických studií UK Tomáš Havránek a Zuzana Havránková, kteří ve své práci studují vliv přímých zahraničních investic na růst produktivity v hostitelských zemích. Tento efekt bývá často využíván jako odůvodnění pobídek pro přímé zahraniční investice. Očekává se, že domácí firmy ve stejných odvětvích hostitelské země se učí od zahraničních investorů, zvyšují svoji produktivitu, a přímé zahraniční investice tak přispívají k rozvoji celé ekonomiky. Desítky vědeckých prací ale ukázaly, že tento efekt se významně liší pro různé země. Autoři oceněného článku shrnují tyto práce a analyzují, na čem závisí efekty zahraničních investic. Jejich výsledky naznačují, že nejdůležitějším faktorem je rozdíl ve vyspělosti mezi zemí, která investici přijímá, a zemí, odkud investor pochází. Jsou-li rozdíly mezi oběma zeměmi příliš veliké, nemají podle této studie zahraniční investice pozitivní efekt na domácí firmy.

Čestným uznáním prezidenta České společnosti ekonomické pro autora práce do 25 let věku byl v rámci soutěže Mladý ekonom roku oceněn Tomáš Klinger, student Institutu ekonomických studií UK. Ten se ve své práci zabýval modelem bankovního systému, pomocí kterého testoval dopady různých regulatorních opatření z pohledu zajištění finanční stability.

Tradičně vysoká úroveň příspěvků i rekordní počet prací přihlášených do letošního ročníku soutěže ukazují na značný potenciál české ekonomické vědy. Zmíněná ocenění jsou příslibem,

že mladá generace českých ekonomů může významně přispět k řešení soudobých ekonomických otázek z oblasti ekonomické teorie s dopady pro ekonomickou praxi.

INFORMACE ZE SEMINÁŘŮ

„Jak (ne)přežít dluhy v ČR“

(E. Kolcunová, Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava)

Seminář ČSE, pod názvem „Jak (ne)přežít dluhy v ČR“, uspořádaný RP Ostrava, se konal na půdě EkF – VŠB-TU Ostrava dne 4. 1. 2012. Na semináři vystoupili doc. D. Bařinová (EkF – VŠB-TUO) a Ing. Mgr. L. Olšar (Krajský soud Ostrava) s tématem, které přilákalo více než 30 zájemců, zejm. z řad pedagogů a doktorandů EkF.

V úvodu byl představen a analyzován legislativní rámec, v němž se úpadky (osobní bankroty) a insolvenční řízení odehrávají. Do r. 2008 byly zákonem ošetřeny konkurzy a úpadky pouze u právnických osob (PO), teprve po r. 2008 byl nastaven zákonný rámec insolvenční úpravy i pro fyzické osoby (FO). Jde o zákony č. 182/2006 Sb., č. 312/2006 Sb., č. 296/2007 Sb. Za vzor sloužily zákonné úpravy USA (nejméně vhodné), Německa a Rakouska. Bylo konstatováno a následně demonstrováno na konkrétních kauzách, že naše legislativní úpravy insolvence jsou značně nedokonalé, třebaže by bylo možno využít výsledků 5-letého zkušebního „provozu“ insolv. zákonů v Německu. Evidentně však chybí (politická) vůle.

Seminář byl zaměřen výhradně na osobní bankroty (úpadky) FO, které tvoří 77 % kauz, 23 % připadá na PO. Dynamika nárůstu úpadků je značná. Jen mezi roky 2009 a 2010 činí nárůst insolvenčních řízení u FO 46 % (v r. 2009 bylo podáno 9 402 insolv. návrhů, v r. 2010 již 16 118 a za rok 2011 dokonce 24 682!). Naopak insolvence u PO v období 2009-2010 poklesla o 3 %. Dále byla zmíněna činnost poradny pro finanční tíseň, která funguje jako obecně prospěšná společnost a je financována největšími bankami v ČR. Poradna poskytuje bezplatné poradenství, vč. sepsání návrhů na úpadek (za obdobné služby inkasují advokáti 5 000-20 000 Kč). V r. 2011 se nejvíce insolvencí řešilo v MSK (17 %), v Praze (15 %) a na Vysočině a Karlovarském kraji (shodně 2 %). Z hlediska dynamiky nárůstu (obd. 2010-2011) však vede Ústecký kraj (+ 224 %!), MSK (+ 149 %) a Olomoucký kraj (+ 120 %). Ne všechna podání na oddlužení jsou schválena. Např. v listopadu 2011 bylo z 1 684 podání schváleno 1 080.

Zadlužování českých domácností (FO) má vzrůstající tendenci. V říjnu 2011 dosahovalo 1,102 bil. Kč, přičemž finanční aktiva českých domácností jsou cca poloviční ve srovnání s EU. Aby insolvenční návrh mohl být přijat, musí žadatel splňovat následující podmínky: 1. Počet věřitelů – 2 a více, 2. Peněžité závazky více ne 30 dnů po době splatnosti, 3. (Osvědčená) neschopnost tyto závazky plnit. Byla definována platební neschopnost a také pojem hrozící úpadek. Oddlužení FO lze provést pouze za těchto podmínek: 1. FO nesmí být podnikatel, 2. Dluhy nesmí pocházet z podnikatelské činnosti (ani z minulosti, kdy žadatel byl podnikatelem), 3. Dlužník bude po dobu 5 let, kdy oddlužení trvá, schopen uhradit min. 30 % závazků. Oddlužení lze provést 1. Zpeněžením majetku nebo 2. Pomocí splátkového kalendáře. Dlužník si může sám zvolit formu, v příp. splátkového kalendáře lze provádět srážky ze mzdy až po jeho schválení, přitom nelze „sáhnout“ na výživné, což je přednostní pohledávka. Dlužníkovi, který nemá dostatečné finanční prostředky může poskytnout dary i třetí osoba anebo lze nabídnout splátky z tzv. nepostižitelné částky, která byla v r. 2012 zvýšena na 8 762 Kč + 1 460 Kč na každou vyživovanou osobu.

Na četných příkladech z praxe lektoři demonstrovali (mnohdy drastické) účinky zahájení insolvenčního řízení. Nedokonalosti našich právních norem umožňují „šikanózní“ jednání i vůči zcela nevinným subjektům. Publikum si mělo možnost prohlédnout i smlouvu o revolvingovém úvěru firmy PROFI CREDIT, jejíž podmínky nelze nazvat jinak než lichvou (např. RPSN 76 %, smluvní odměna za poskytnutí úvěru = 104.892 Kč za úvěr ve výši 197.892 Kč), vč. tří stran formátu A4 popsaných velmi malým písmem, na nichž byly uvedeny smluvní podmínky. Zmíněn byl rovněž kontroverzní institut tzv. dozorčí doložky, kde dozorce může být de facto kdokoliv, bez jakéhokoliv, natožpak právnického vzdělání a jde téměř vždy o osobu spřízněnou s věřitelskou firmou. Potěšující zprávou bylo, že soudy již tyto smlouvy považují za neplatné od samého počátku.

Řada lektory uvedených případů bohužel demonstrovala zarážející lehkomyslnost dlužníků a velmi nízkou až nulovou finanční gramotnost veřejnosti. Doc. Bařinová uvedla, že její insolvenční klientelu tvoří z 91 % klienti se základním vzděláním + vyučeni a 9 % středoškoláci. Z výroční zprávy poradny pro finanční tíseň pro r. 2010 vyplývá, že nejvyšší počet dlužníků se nachází v MSK (34 %), následuje Praha (14 %), SČK (10 %), Ústecký kraj (8 %).

„The impact of macroeconomic news and central bank communication on the exchange rate: Evidence from Central and Eastern Europe“, „Foreign currency loans and loan arrears of households in CEEC“

(S. Kapounek, Mendlova univerzita Brno)

Dne 8. 12. 2011 vystoupili na půdě Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně dva hosté, Evžen Kočenda z Univerzity Karlovy v Praze a Jarko Fidrmuc z Zeppelin University ve Friedrichshafenu. První z hostů prezentoval příspěvek na téma „The impact of macroeconomic news and central bank communication on the exchange rate: Evidence from Central and Eastern Europe“. V úvodu svého vystoupení zmínil vybrané problémy odhadu využitého GARCH modelu pro vysokofrekvenční data, především pak zpracování makroekonomických zpráv centrální banky v daném modelu. Podstatnou část semináře pak věnoval vysvětlení změn chování trhů v překrizovém období let 2004-2007 a období následujícím (2008-2009).

Prezentace Jarka Fidrmuce nesla název „Foreign currency loans and loan arrears of households in CEEC“, přičemž hlavní část byla věnována identifikaci faktorů ovlivňujících rozhodování ekonomických subjektů v oblasti poptávky po úvěrech v zahraničních měnách. Rozhodování domácností je přitom dle autora ovlivněno především vírou ve stabilitu domácí měny a domácích finančních institucí, dále očekáváním přijetí eura v daném regionu. Teoretické předpoklady byly následně testovány prostřednictvím probit modelů a výsledky diskutovány v souvislostech národohospodářských dopadů a opatření. V diskusi se oba hosté zaměřili především na souvislosti změn chování ekonomických subjektů před a v průběhu finanční krize.

2012: Mayové nebo Fénix?

(Z. Kučerová, Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava)

Seminář ČSE, uspořádaný regionální pobočkou v Ostravě, se konal na půdě EkF – VŠB-TU Ostrava dne 5. 12. 2011. Na semináři vystoupil Ing. Viktor Kotlán, Ph.D. (Česká spořitelna, a. s). Přednášky se zúčastnilo přibližně 40 posluchačů, a to jak z řad pedagogů a studentů fakulty, tak z řad veřejnosti.

Téma semináře bylo velmi aktuální, jelikož se týkalo ekonomické situace ve světě (především v Evropě) jak v současnosti, tak v nadcházejícím roce 2012. Seminář se skládal se z několika základních bloků: 1. Stav globální ekonomiky, 2. Fiskální krize, 3. Banky, kapitál, likvidita a 4. Investoři trpí nejistotou.

V rámci prvního bloku upozornil přednášející na skutečnost, že dochází ke zhoršování indexu nákupních manažerů, byť v současné době již pomalejším tempem. Z indexu plyne, že hrozí propad eurozóny do recese, zpomalují i asijské ekonomiky včetně Číny. Naopak v USA se hodnoty indexu zlepšují. Pozitivnější ekonomická situace v USA může prospět Německu a tím i České republice.

V bloku věnovaném fiskální krizi se přednášející pozastavil nad plánem představitelů eurozóny na záchranu eura, včetně odepsání 50% řeckého dluhu, posílení kapacity EFSF a zvýšení kapitálové přiměřenosti bank. Snížení řeckého dluhu však dle názoru V. Kotlána stabilizaci řeckým financím nepřinese, a to z důvodu odepsání 50% dluhu pouze ze strany soukromých věřitelů (čímž se podíl řeckého dluhu k HDP nesníží ze 160% HDP na 80% HDP, ale pouze na cca 120% HDP). Dalším problémem je, že „dobrovolné“ odpouštění dluhu soukromými věřiteli nespustí pojištění proti defaultu (ve formě Credit Default Swaps). Snaha o konsolidaci veřejných financí může ohrozit ekonomický růst v Evropě. Zmínil rovněž případnou roli Evropské centrální banky v rámci konsolidace krize (nákupy státních dluhopisů apod.). Na závěr fiskálního bloku přednášející diskutoval možnosti řešení fiskální krize v Evropě v podobě tzv. Debt Repayment Act.

Následoval blok věnovaný měnové situaci. Zde V. Kotlán otevřel téma směrnice kapitálové přiměřenosti Basel III a plánovaného zpřísnění v EU v eurozóny nad rámec této směrnice. To by vedlo k nutnosti masivního navyšování kapitálových rezerv ze strany bank, nebo potřebě snížení objemu aktiv (=prodej úvěrů a neposkytování nových). Výsledkem bude zadření úvěrového kanálu. Doporučuje proto provést fiskální konsolidaci a současně nepřitvrzovat podmínky v měnové oblasti.

V posledním bloku přednášející konstatoval, že na finančních trzích panuje značná volatilita, investoři přestávají mezi jednotlivými akciemi rozlišovat a tzv. je při svém rozhodování „hází do jednoho pytle“. To sice otevírá prostor pro investice do dluhopisů, ale vzhledem k tomu, že např. v USA úrokové výnosy dlouhodobě klesají a v současné době jsou velmi nízké (jejich cena je tedy vysoká), považují se za nadhodnocené a očekává se v budoucnosti pozvolný nárůst úrokových výnosů (a

pokles jejich cen). Naopak akcie jsou dnes považovány za podhodnocené.

Závěrem V. Kotlán konstatoval, že je nutná úzká spolupráce fiskální a měnové politiky, spolupráce Evropské centrální banky s ESFS a nutnost investorů přivyknout si na volatilitu na finančních trzích a diversifikovat své investice jak do dluhopisů, tak do akcií.

„A game theory perspective into cartel formation and stability“

(Z. Tomeš, Ekonomicko-správní fakulta, MU Brno)

Dne 1. prosince 2011 vystoupila na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity Paula Ramada (London Economics, ÚOHS) s příspěvkem na téma: „A game theory perspective into cartel formation and stability“. V rámci svého příspěvku se zaměřila na problematiku aplikace teorie her na oblast politiky hospodářské soutěže. V rámci své přednášky analyzovala otázku, které typy opakovaných interakcí mezi účastníky kartelu zvyšují a které typy interakcí snižují stabilitu kartelu. Dále pak poukázala, jak tyto vzorce chování kartelu mohou být nápomocny úřadům pro ochranu hospodářské soutěže při detekci a potlačování kartelů. Konkrétně pak dokumentovala, jak zvyšování pokut, lepší monitoring a zavedení leniency programu mohou snižovat stabilitu utvořeného kartelu. V závěru přednášky pak bylo dokumentováno, jak byly tyto teoretické koncepty konkrétně aplikovány ve vybraných kauzách narušení hospodářské soutěže.

„Budoucnost finančního sektoru po krizi“

(A. Melecký, Ekonomická fakulta, VŠB-TU Ostrava)

Seminář ČSE, uspořádaný RP Ostrava, se konal na půdě EkF – VŠB-TU Ostrava dne 22. 11. 2011. Na semináři vystoupil dr. Jan Libich (La Trobe University, Melbourne) s tématem, které přilákalo 32 zájemců, z řad pedagogů EkF, studentů doktorských studií, magisterských studií i studentů zahraničních, kteří přicestovali přes program ERASMUS.

V úvodu byla nastolena otázka, zda současný vývoj v reálné ekonomice povede ke vzniku deflačních tlaků či naopak k vysoké inflaci. Přednášející poté vysvětloval, na základě použitého analytického rámce, že buď dojde k oběma těmto jevům, tzn. např. v krátkém období k deflaci, ale v dlouhém období k nadměrné inflaci nebo se podaří oběma těmto nežádoucím jevům vyhnout. Při vysvětlování důvodů pro tento názor bylo využíváno teorie her, kdy mezi sebou „soupeří“ vláda a centrální banka, a jsou tedy zkoumány interakce fiskální a monetární politiky.

Dále byla diskutována výchozí pozice, kdy dochází a v budoucnu pravděpodobně bude i nadále docházet, k nárůstu vládního dluhu. Byly rovněž rozebírány příčiny nárůstu těchto dluhů. Velmi zajímavé byly údaje z USA, kde dle oficiálních dat amerického Kongresu hrozí v důsledku demografického vývoje prudký nárůst vládního dluhu. Jak bylo ilustrováno, problém stárnutí populace je v podstatě celosvětovým problémem, který bude přinášet obrovské tlaky na rozpočty zasažených zemí. Vlivem změn poměrů mezi pracovní silou a důchodci (či pracovní silou vzhledem k počtu důchodců a dětí) bude problematické financovat výdaje v sociální oblasti, ale zejména ve zdravotnictví, kde spolu s růstem věku dožití a nárůstem počtu občanů v post produktivním věku budou prudce narůstat výdaje na léky a lékařskou péči.

Poté byl představen model, který stojí v pozadí za rozhodovacími procesy v rámci zkoumané hry mezi vládou a centrální bankou. Obě tyto instituce mohou dle zkoumaného modelu zaujmout aktivní či pasivní strategii. Výsledkem pak může být dominance fiskální politiky, dominance monetární politiky nebo neexistence dominance. Pokud existuje jeden dominantní hráč, pak je schopen přinutit druhého hráče, aby reagoval dle jeho potřeb. V případě neexistence dominance však často dochází ke konfliktům mezi fiskální a monetární autoritou, což může být značně kontraproduktivní.

Publikum zaujaly zejména názorné příklady z konkrétních zemí a aktuálnost prezentovaných problémů. V následné diskuzi se mimo jiné hovořilo o možnosti využití daného aparátu pro zkoumání současných problémů světové ekonomiky, potřebě začlenit strategické rozhodování při formulování dlouhodobých cílů a výhodnosti zavedení závazných pravidel ve fiskální, ale i monetární oblasti.

„Lze se současné ekonomické krizi bránit?“

(E. Kolcunová, Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava)

Seminář ČSE, uspořádaný RP Ostrava, se konal na půdě EkF – VŠB-TU Ostrava dne 2. 11. 2011. Na semináři vystoupil Ing. Roman Hlawiczka, K.B. a.s. s tématem „Lze se současné ekonomické krizi bránit?“, které přilákalo 40 zájemců, zejm. z řad studentů EkF. Pedagogové tvořili necelou polovinu.

Řečník nejdříve charakterizoval projevy krize, a to jak v USA, tak v EU a nastínil vývoj krize v čase (od r. 2007). Uvedl srovnání celkového dluhu v % HDP. V rámci EU hranici 60 % překročilo již 12 zemí a konstatoval, že 10Y výnosy řady dluhopisů „spadly“ pod 5 % (vč. Itálie, Španělska). Další vývoj globální ekonomiky může negativně ohrozit zejm. neschopnost politiků řešit krizi EMU, opožděné fiskální restrikce v USA a možný kolaps trhu nemovitostí v Asii. Dále byly uvedeny prognózy Société Géneral ohledně vývoje HDP pro r. 2012 (např. USA +1,8 %, EMU +1,1, %, Čína +8,3 %).

Možný vývoj by mohl probíhat v následujících variantách: jako rychlé oživení (pravděpodobnost, že nastane je 5%), nebo jako zadrhávající oživení (s pravděpodobností 65 %) anebo by se mohly projevit chybné hospodářsko politické kroky + ropné nákladové šoky (s pravděpodobností 30 %). V případě ČR se jako rizikový faktor ekonomického růstu jeví vzrůstající podíl populace nad 65 let, pokles kvality pracovní síly, vysoká míra korupce, neefektivní vládní byrokracie, vysoké daňové zatížení atd. Jako nejméně problematická se jeví nízká míra inflace (pohybující se kolem inflačního cíle ČNB, cca 2%). Otázku, zda je absence EURA v ČR přínosem či nikoliv, ponechal řečník otevřenou. Každopádně je faktem, že ČR klesla ve světovém žebříčku konkurenceschopnosti z 31. na 36. místo. Některé faktory konvergence české ekonomiky se již vyčerpaly (např. privatizace), jiné mají prostor – zejm. ekonomický potenciál mimopražských regionů. Těžištěm růstu by měly být technologicky sofistikované investice. Problémem zůstává nekvalitní infrastruktura a imobilita pracovní síly. Přitom Praha je na 6. místě v žebříčku TOP20 regionů s nejvyšší ekonomickou úrovní v EU měřeno HDP na hlavu. Navíc Praha několikanásobné převyšuje ostatní regiony v ČR v životní úrovni. Dále byl graficky demonstrován neustále klesající trend posilování koruny, a to od r. 1999 z úrovně 38 CZK/EUR na 25 CZK/EUR v r. 2011.

Bylo konstatováno, že budoucí ekonomický vývoj ČR bude silně ovlivněn vývojem eurozóny, zejm. Německem a také domácí fiskální restrikcí. Patrný bude pokles domácí spotřeby domácností (letos, tj. 2011 pokles o 0,3 %) a také stavebnictví (-1,4 %). Mzdy letos vzrostou reálně o 1 %, míra nezaměstnanosti by měla poklesnout v r. 2012 o 0,1 %. Do konce roku se neočekává zvýšení úrokových sazeb ČNB, ovšem současný vývoj je natolik turbulentní, že se jakákoliv pravděpodobnost jakékoliv prognózy stává velmi nejistou.

„Lessons from the European Debt Cisis“

(Irena Szarowská, OPF SU)

Dne 11. 10. 2011 proběhl na Obchodně podnikatelské fakultě Slezské univerzity v Karviné seminář České společnosti ekonomické na téma „Lessons from the European Debt Crisis“, na kterém vystoupil profesor Paolo Manasse z University of Bologna. V první části přednášky bylo poukázáno na paralelu způsobu šířením krize a světových epidemií, kdy oba problémy vznikají a prvotně se šíří mezi hlavními finančními a obchodními centry. Dále byly identifikovány hlavní příčiny a zdroje ekonomické zranitelnosti zemí. Kromě velikosti veřejného dluhu se klíčovým jeví struktura vlastníků veřejného dluhu. Riziková je zejména situace, kdy držiteli veřejného dluhu jsou nerezidenti. V této souvislosti je jistě zajímavé, že v Irsku je velikost zahraničního dluhu rovna 94 % celkového dluhu, v Řecku 65 %, naopak v Japonsku je to pouze šest procent. S rostoucím podílem privátních vlastníků veřejného dluhu roste podle prezentovaných propočtů velikost rizikové přirážky. Dalším zdrojem ekonomické zranitelnosti zemí a potenciální příčinou krize je snížení konkurenceschopnosti země. V Portugalsku, Řecku, Španělsku Irsku i Itálii došlo v letech 2000-2007 k výraznému propadu běžného účtu platební bilance. Profesor Manasse upozornil také na vzájemnou provázanost zemí EU. Zdůraznil, že „nákaza“ finanční krize byla spojena především s domácími faktory a kondicí jednotlivých ekonomik, významným aspektem je rovněž politická nestabilita. Závěr přednášky byl věnován eurobondům a otázce reforem evropských institucí. Zdůrazněny byly obzvláště politické aspekty potenciálních změn i koncepce EFSF. Klíčová role při řešení krize by měla náležet ECB, přičemž za velmi vhodné potenciální opatření bylo označeno zvýšení inflačního cíle.

Následná diskuse byla zaměřena hlavně na problematiku eurobondů, možnosti společné fiskální politiky EU a způsoby, jak se vyhnout nebo alespoň zmírnit dopady případné další vlny krize.

„Zajištění měnového rizika v současné firemní praxi v ČR“

(A. Melecký, Ekonomická fakulta, VŠB-TU Ostrava)

Ve středu 6. dubna 2011 se v budově EkF VŠB – TU Ostrava, Sokolská tř. 33 konal seminář pořádaný pobočkou ČSE v Ostravě na téma „Zajištění měnového rizika v současné firemní praxi v ČR“. Na semináři vystoupili Ing. Jiří Hučín (UniCredit Banka) a Ing. Radek Strouhal (PROMET GROUP a.s.). Výše zmíněné téma přilákalo 11 zájemců zejména z řad pedagogů a studentů doktorského studia.

Po úvodním představení přednášejících a vymezení základních pojmů byla následná prezentace rozdělena na 2 části. V první části vystoupil Ing. Hučín, který se zaměřil na postavení a praktické provádění zajišťování měnového rizika ze strany banky. V rámci svého přednesu se Ing. Hučín zaměřil zejména na měnové forwardy a měnové opce jako instrumenty sloužící k zajištění měnového rizika. Upozornil zejména na specifika praktického provádění zajišťování měnového rizika, zaměřil se také na odlišnosti mezi běžně vyučovanou teorií a reálnou praxí. Přednes byl doplněn praktickými příklady a ukázkami kótování v běžně používaných systémech. Názorně bylo také vysvětleno fungování forwardů a opcí, jejich výhody či nevýhody při zajišťování měnového rizika. Byly také představeny nejčastěji používané specifické druhy exotických opcí např. knock-in, knock-out, double-touch, double - no touch, asijné opce, bermudské opce apod. Následně byly rozebrány syntetické forwardy a opční strategie na příkladu exportéra.

V druhé části vystoupil Ing. Strouhal, který věnoval svou pozornost pohledu klienta při zajišťování měnového rizika. Jednotlivé zmiňované problémy dokresloval i zajímavými praktickými zkušenosti, které nabyl v pozici risk manažera. V rámci své části prezentace se Ing. Strouhal zaměřil i na výhody a nevýhody bankovních a nebankovních poskytovatelů zajištění. Vysvětlil také proč je firmami využíván tzv. přirozený hedging či swapovové operace, které byly opět obohaceny praktickými příklady.

Po vystoupení následovala odborná diskuze, při které střídavě odpovídali a navzájem se doplňovali oba prezentující. Řešily se např. otázky: jak velké jsou v praxi velikosti nákladů spojených s měnovým rizikem, do jaké míry by případné budoucí přijetí eura ovlivnilo zisky bank, z důvodu poklesů příjmu ze zajišťování měnového rizika, jak se marže bank mění s velikostí obchodovaného objemu, a tudíž vhodnost jednotlivých druhů zajištění pro různé typy klientů. Diskutovány byly také např. příklady různých „přehmatů“, ke kterým může v praxi dojít a následné možnosti jejich řešení.

„Ekonomický pohled do zákulisí "tiché" pozemkové reformy v ČR“

(E. Kolcunová, Ekonomická fakulta, VŠB-TU Ostrava)

Seminář ČSE, uspořádaný RP Ostrava, se konal na půdě EkF – VŠB-TU Ostrava dne 8.3. 2011. Na semináři vystoupil dr. David Slavata (EkF – VŠB-TUO) s tématem, které přilákalo cca 20 zájemců, zejm. z řad pedagogů EkF.

Byly zmíněny hlavní události v dějinách ČR, resp. ČSR, které byly následovány pozemkovými reformami, v letech 1620, 1919, 1948, 1989. Poté se řečník zaměřil na změny po r. 1989 a současnost. Správa státní zemědělské půdy v ČR spadá do kompetence Pozemkového fondu ČR (PFČR), který byl zřízen zákonem č. 569/1991 Sb. Ten v současné době spravuje přibližně 240 tisíc ha pozemků v celé ČR. Celkem však bylo od r. 1992 dodnes převedeno nebo je ve správě PFČR více než 800 tis. ha zemědělské půdy. Cena 1 hektaru půdy v ČR činí cca 60 tis. Kč. Například v Rakousku se cena půdy pohybuje na úrovni 500 tis. Kč/ha, v Nizozemí dokonce 1 mil. Kč/ha. V rámci EU je ČR na 1. místě pokud jde o velikost obhospodařovaných ploch (89,3 ha) připadající na jeden zemědělský podnik.

Následně byl popsán způsob restituce a možnosti, jak může oprávněná osoba svůj oceněný nárok na pozemek uspokojit: 1. převodem náhradních pozemků podle zák. č. 229/1991 Sb., 2. převodem náhradních pozemků podle §7 zák. č. 95/1999 Sb., 3. peněžitou náhradou na základě výzvy k poskytnutí peněžité náhrady, 4. zápočtem pohledávky, 5. smlouvou o postoupení pohledávky. Dalším zásadním procesem je privatizace zemědělské půdy, která probíhá od roku 1999. Do konce roku 2009 bylo prodáno cca 494 tis. ha půdy. Průměrná cena, za kterou byl privatizován hektar pozemků činila 50 tis. Kč. Privatizace pozemků do vlastnictví soukromých nebo veřejných osob probíhá v šesti různých režimech, přičemž tyto postupy jsou specifikovány v §5 - §8 zákona o prodeji půdy. Nejčastěji je využíván § 7 a § 8.

Největší rozruch u auditoria vyvolaly pasáže, týkající se zneužívání tohoto nepřehledného a komplikovaného právního systému k enormnímu obohacování zasvěcených osob. Zdrojem zisků se staly restituční nároky, s nimiž se začalo obchodovat, a to za zlomek jejich nominální hodnoty, často to bylo 10 %. Vstup ČR do EU však s sebou přinesl možnosti čerpání dotací, zájem o

zemědělskou půdu vzrostl a zvedl její ceny. Další zdroj obohacení nabízel institut přecenění restitučních nároků. Bylo-li prokázáno, že původně zemědělská půda, která byla restituována, byla ve skutečnosti stavební parcelou, její hodnota okamžitě vzrostla. Podle § 7 jsou pozemky převáděny (prodávány) pouze předem vymezenému okruhu osob: jde o držitele restitučního nároku, vlastníky více než 10 ha půdy v daném katastrálním území a osoby, které byly nájemcem pozemku 36 měsíců před vyhlášením prodeje. Tyto osoby mohou získat pozemky na 30-leté bezúročné splátky (jde de facto o bezúročný úvěr), jedná se o skupinu „vyvolených“, takže nemusejí o získání pozemků soutěžit a navíc se mezi sebou lehce dohodnou, takže mohou srazit ceny (a také to dělají) na minimum. Např. v rámci transakcí, které proběhly v r. 2009 bylo dle § 7 převedeno 93,12 % výměry pozemků za průměrnou cenu 53 tis. Kč/ha, zatímco dle § 8 pouze 2,57 % výměry, za průměrnou cenu 92 tis. Kč/ha. Pomineme-li morální aspekt těchto transakcí (kdo z občanů má přístup k bezúročnému úvěru na 30 let?), pak je evidentní, o kolik peněz přichází stát.

RŮZNÉ

Vybrané konference a semináře z www.inomics.com
(kliknutím na název konference získáte více informací)

Twelfth International Scientific School "Modeling and Analysis of Safety and Risk in Complex Systems" (MASR-2012) on July 3, 2012 in Saint-Petersburg, Russian Federation
Posted: 01/15/2012 Start date: 07/03/2012 Deadline for paper submissions: 04/15/2012

8th annual conference of Asian law and economics association on July 11, 2012 in Jinan, China
Posted: 01/15/2012 Start date: 07/11/2012 Deadline for paper submissions: 04/30/2012

Swiss IO Day 2012 on May 25, 2012 in Bern, Switzerland
Posted: 01/13/2012 Start date: 05/25/2012 Deadline for paper submissions: 02/10/2012

3rd International Workshop on Applied Economics of Education on June 17, 2012 in Vibo Valentia (Catanzaro), Italy
Posted: 01/13/2012 Start date: 06/17/2012 Deadline for paper submissions: 02/29/2012

Conference on Financial and Macroeconomic Stability: Challenges Ahead on June 4, 2012 in Istanbul, Turkey
Posted: 01/13/2012 Start date: 06/04/2012 Deadline for paper submissions: 04/01/2012

Recent Challenges in Migration Research: Economic and Broader Development Issues on June 27, 2012 in Tutzing, Germany
Posted: 01/12/2012 Start date: 06/27/2012 Deadline for paper submissions: 06/01/2012

29th Symposium on Money, Banking and Finance on June 28, 2012 in Nantes, France
Posted: 01/12/2012 Start date: 06/28/2012 Deadline for paper submissions: 02/25/2012

GBDI 16th International Conference for Business & Economics at Las Vegas, USA ,March 2012 on March 19, 2012 in Las Vegas,Nevada, United States
Posted: 01/12/2012 Start date: 03/19/2012 Deadline for paper submissions: 01/31/2012

National seminar on Environment-Health Linkages: Emerging Issues and Policy Response on March 16, 2012 in Delhi, India
Posted: 01/12/2012 Start date: 03/16/2012 Deadline for paper submissions: 03/10/2012

CEF 2012 - Society for Computational Economics, 18th Annual Conference on Computing in Economics and Finance on June 27, 2012 in Prague, Czech Republic
Posted: 01/11/2012 Start date: 06/27/2012 Deadline for paper submissions: 01/31/2012

Inequality and Development: New Challenges, New Measurement? on June 13, 2012 in Bordeaux, France
Posted: 01/11/2012 Start date: 06/13/2012 Deadline for paper submissions: 01/25/2012

2nd International Conference in Economics 2012 on May 25, 2012 in Porto, Portugal
Posted: 01/11/2012 Start date: 05/25/2012 Deadline for paper submissions: 03/02/2012

16th International Business Research Conference on April 12, 2012 in Dubai, United Arab Emirates
Posted: 01/10/2012 Start date: 04/12/2012 Deadline for paper submissions: 03/11/2012

2012 IASC 1st Thematic Conference on "The Knowledge Commons" on September 12, 2012 in Louvain-La-Neuve, Belgium

Posted: 01/10/2012 Start date: 09/12/2012 Deadline for paper submissions: 01/15/2012

52nd Annual Conference of the German Society of Economic and Social Sciences in Agriculture (GEWISOLA) on September 26, 2012 in Stuttgart-Hohenheim, Germany
Posted: 01/10/2012 Start date: 09/26/2012 Deadline for paper submissions: 03/05/2012

2. Workshop Arbeitsmarkt und Sozialpolitik on March 9, 2012 in Dresden, Germany
Posted: 01/09/2012 Start date: 03/09/2012 Deadline for paper submissions: 01/20/2012

EABH Archival Workshop “Archives and the people - Recording working life in financial institutions” on June 7, 2012 in Bucharest, Romania
Posted: 01/09/2012 Start date: 06/07/2012 Deadline for paper submissions: 01/31/2012

Academic Workshop "Population Change and Europe: Thinking Beyond the Demographic Divide" on May 9, 2012 in Antwerp, Belgium
Posted: 01/09/2012 Start date: 05/09/2012 Deadline for paper submissions: 01/15/2012

5th FIW Research Conference in International Economics on April 13, 2012 in Vienna, Austria
Posted: 01/09/2012 Start date: 04/13/2012 Deadline for paper submissions: 02/05/2012

Call for Papers: Public Policies & the Direction of Financial Flows on June 7, 2012 in Bucharest, Romania
Posted: 01/09/2012 Start date: 06/07/2012 Deadline for paper submissions: 01/30/2012

Conference on Sustainable Resource Use and Economic Dynamics (SURED 2012) on June 4, 2012 in Ascona, Switzerland
Posted: 01/09/2012 Start date: 06/04/2012 Deadline for paper submissions: 01/31/2012

The 22nd Annual Conference on monetary and Exchange rate policies: Bank Supervision and Proper Prudential Policies on May 15, 2012 in Tehran, Iran, Islamic Republic Of
Posted: 01/07/2012 Start date: 05/15/2012 Deadline for paper submissions: 03/20/2012

The 4th (2012) International Conference on Financial Risks and Corporate Financial Management(Indexed by CPCI and CNKI) on July 7, 2012 in Dalian, China
Posted: 01/07/2012 Start date: 07/07/2012 Deadline for paper submissions: 04/30/2012

Sfax first international forum on the islamic finance on June 22, 2012 in Sfax, Tunisia
Posted: 01/06/2012 Start date: 06/22/2012 Deadline for paper submissions: 05/28/2012

Mathematical Methods in Economics 2012 on September 11, 2012 in Karviná, Czech Republic
Posted: 01/06/2012 Start date: 09/11/2012 Deadline for paper submissions: 03/31/2012

15th International Students’ Conference on Economics on April 25, 2012 in Izmir, Turkey
Posted: 01/06/2012 Start date: 04/25/2012 Deadline for paper submissions: 04/09/2012

Workshop on The Social Dimension of Organizations on April 27, 2012 in Budapest, Hungary
Posted: 01/06/2012 Start date: 04/27/2012 Deadline for paper submissions: 03/01/2012

Management Development Programme on Multivariate Data Analysis on June 4, 2012 in Kharagpur, India
Posted: 01/05/2012 Start date: 06/04/2012 Deadline for paper submissions: 05/15/2012

European Meeting of the International Microsimulation Association, Dublin, May 17-19 2012 on May 17, 2012 in Dublin, Ireland
Posted: 01/05/2012 Start date: 05/17/2012 Deadline for paper submissions: 02/03/2012

CALL FOR PAPERS - GASTRONOMETRICA 7th annual Conference in Coimbra & Viseu - PT on May 30, 2012 in COIMBRA & VISEU - Instituto Politécnico de Viseu, Portugal
Posted: 01/05/2012 Start date: 05/30/2012 Deadline for paper submissions: 02/13/2012

Central European Program in Economic Theory (CEPET) Workshop on May 30, 2012 in Udine, Italy
Posted: 01/04/2012 Start date: 05/30/2012 Deadline for paper submissions: 03/31/2012

Wine & Law Enometrics Conference on May 31, 2012 in VISEU, Portugal
Posted: 01/04/2012 Start date: 05/31/2012 Deadline for paper submissions: 02/13/2012

XIX Enometrics Conference on May 30, 2012 in COIMBRA & VISEU - Instituto Politécnico de Viseu, Portugal
Posted: 01/04/2012 Start date: 05/30/2012 Deadline for paper submissions: 02/13/2012

Global Political Economy Network: Conference on Global Firms, Global Finance and Global Inequalities on April 25, 2012 in Loughborough, United Kingdom
Posted: 01/04/2012 Start date: 04/25/2012 Deadline for paper submissions: 02/10/2012

7th Development Economics Conference of the German Economic Association (Verein für Socialpolitik) on June 22, 2012 in Bonn, Germany
Posted: 01/04/2012 Start date: 06/22/2012 Deadline for paper submissions: 02/29/2012

IMRA International Conference, London, UK: 2012 May on May 17, 2012 in London, United Kingdom
Posted: 12/31/2011 Start date: 05/17/2012 Deadline for paper submissions: 01/23/2012

5. FIW Research Conference on April 13, 2012 in Vienna, Austria
Posted: 12/29/2011 Start date: 04/13/2012 Deadline for paper submissions: 02/05/2012

Structure, Conduct, and Performance: Case of GCC Banks on July 11, 2012 in Cambridge , United Kingdom
Posted: 12/28/2011 Start date: 07/11/2012 Deadline for paper submissions: 01/06/2012

International Conference for Cooperation Economy on February 15, 2012 in Barranquilla, Colombia
Posted: 12/26/2011 Start date: 02/15/2012 Deadline for paper submissions: 02/10/2012

ESDO International Conferences in Greek Languiage on May 25, 2012 in Larissa, Greece
Posted: 12/26/2011 Start date: 05/25/2012 Deadline for paper submissions: 04/16/2012

MIBES International Conferences on May 25, 2012 in Larissa, Greece
Posted: 12/26/2011 Start date: 05/25/2012 Deadline for paper submissions: 04/16/2012

CES Annual International Conference 2012 on European Debt Crisis on May 17, 2012 in Kirklareli, Turkey
Posted: 12/26/2011 Start date: 05/17/2012 Deadline for paper submissions: 02/29/2012

11th Meeting of the Society for Social Choice and Welfare on August 17, 2012 in New Delhi, India
Posted: 12/24/2011 Start date: 08/17/2012 Deadline for paper submissions: 02/28/2012

29èmes Journées de Microéconomie Appliquée (Applied Microeconomics conference) on June 7, 2012 in Brest, France
Posted: 12/23/2011 Start date: 06/07/2012 Deadline for paper submissions: 01/31/2012

Česká společnost ekonomická
Politických vězňů 7, 110 00 Praha 1
mobilní telefon: +420-728 523 615
e-mail: c-s-e@volny.cz, web: http://www.cse.cz
IČO: 00444685, číslo účtu: 1923626399 / 0800